

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

دانشکده پرستاری و مامائی

بررسی تاثیر ماساژ بازتابی پا بر خستگی، درد و شاخص های فیزیولوژیک بیماران پس از آنژیوگرافی

پایان نامه جهت دریافت مدرک کارشناسی ارشد در پرستاری مراقبت های ویژه

استاد راهنما: دکتر الهام نواب

دکتر خاطره سیلانی

استاد مشاور آمار: دکتر حمید حقانی

نگارنده:

علی شوکتی اصل

۱۳۹۵

بررسی تاثیر ماساژ بازتابی پا بر خستگی، درد و شاخص های فیزیولوژیک بیماران پس از آنژیوگرافی عروق کرونر

زمینه و هدف: مراقبت از بیماران قلبی در طول بستری در بیمارستان بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر یک فاکتور مهم جهت بازگشت بیمار به کار، توانایی عملکرد فردی و فعالیت های اجتماعی است. خستگی و درد از شایع ترین شکایت های بیماران بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر است. همچنین درد می تواند موجب بی ثباتی شاخص های فیزیولوژیک در بیماران شود. از آن جایی که جهت تسکین درد و خستگی، روش های غیر دارویی بر روش های دارویی ارجح تر می باشند، لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر ماساژ بازتابی کف پا بر خستگی، درد و شاخص های فیزیولوژیک بیماران پس از آنژیوگرافی عروق کرونر انجام شده است.

روش پژوهش: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی کنترل شده تصادفی است که بر روی ۷۰ بیمار پس از آنژیوگرافی عروق کرونر قلب بستری در مرکز آموزشی درمانی بیمارستان بقیت الله تهران، در سال ۱۳۹۵ انجام شده است. بیماران به صورت تصادفی به دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفتند. در گروه آزمون ۲ ساعت پس از آنژیوگرافی عروق کرونر با استفاده از مقیاس معیاری دیداری خستگی و درد و نمره شاخص های فیزیولوژیک ثبت شد و سپس ۱۰ دقیقه ماساژ بازتابی کف پا انجام شد و مجدداً ۴ و ۶ ساعت پس از آنژیوگرافی، خستگی و درد و نمره شاخص های فیزیولوژیک ثبت شد. در گروه کنترل، بیماران فقط مراقبت های روتین را دریافت نمودند و متغیرهای خستگی و درد و نمره شاخص های فیزیولوژیک ۴ و ۶ ساعت پس از آنژیوگرافی با استفاده از مقیاس معیاری دیداری ثبت شد. یافته ها با استفاده روش های آماری مورد تجزیه و تحلیل و از آزمون های آماری کای دو، آزمون دقیق فشر، تی مستقل، تی زوجی و بن فرنی استفاده شد.

یافته ها: بر اساس یافته های پژوهش، قبل از مداخله، بین دو گروه از نظر مشخصات دموگرافیک اختلاف آماری معناداری وجود نداشت. پس از اجرای مداخله مشخص شد که اختلاف معنی دار بین خستگی، درد و شاخص های فیزیولوژیک (فشارخون سیستولیک و دیاستولیک) در دو گروه آزمون و کنترل بعد از انجام مداخله وجود داشت ($p < 0.001$). همچنین مشخص شد که اختلاف معنی دار بین شاخص های فیزیولوژیک تنفس و نبض در دو گروه آزمون و مقایسه بعد از انجام مداخله وجود نداشت ($p > 0.05$).

نتیجه گیری: بر اساس یافته های مطالعه حاضر، ماساژ بازتابی کف پا به عنوان یکی از روش های طب مکمل سبب کاهش خستگی، درد و شاخص های فیزیولوژیک فشارخون سیستولیک و دیاستولیک در بیماران بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر می شود. لذا با توجه به کم هزینه بودن و سهولت انجام این روش، احتمالاً بدون داشتن عارضه خاصی، به عنوان یکی از مداخلات پرستاری در بخش های ویژه قلبی، برای بیماران بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر پیشنهاد می شود.

کلید واژه ها: ماساژ بازتابی کف پا، درد، خستگی، شاخص های فیزیولوژیک، آنژیوگرافی عروق، مداخله پرستاری

**Tehran University of Medical Sciences
school of Nursing and Midwifery**

The effect of foot reflexology on fatigue, pain and physiological parameters in patients after coronary angiography

**A thesis/dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for Master
Degree Critical Care Nursing**

**Supervisor: Dr. Elham Navab
Cosupervisor: Dr. Khaterh Seylani**

**Consultant
Dr. Hamid Hghani**

**Ali Shokati asl
2016**

Abstract

Background: Care of cardiac patients during hospital patients after coronary angiography an important factor to return to work, the ability of individual and social action. Fatigue and pain is the most common complaint of patients after coronary angiography. The pain can cause physiological instability in patients. Patients undergoing coronary angiography via the femoral artery catheter. Fatigue and pain are two important nursing diagnosis that should run through nursing interventions and patient comfort is ensure. The use of non-pharmacological methods of secure and safe medicine for patients with special attention to control problems. One of the most common methods of treatment in alternative medicine, reflexology foot. The researcher's study to determine the effects of foot reflexology on fatigue, pain and physiological parameters of patients after coronary angiography in Baqiyatallah Azam hospitals in Tehran and.

Method: The study is a randomized controlled trial (RCT) which contains 70 patients who are admitted in Critical Care Unit wards. Who entered in the study very easily, then divided randomly into two equal control and experiment groups. All samples were examined with pretest demographic and measuring fatigue and pain and physiological parameters. Then in the intervention group after measure and record basic information, prepare and warm up the foot will be done. Massage by observers will be deep enough not to cause discomfort and pain. After the massage, foot reflexology, pain and fatigue in patients using the visual analog scale pain and fatigue and physiological parameters, including heart rate, respiratory rate, systolic and diastolic blood pressure using a pressure gauge and a clock with a second hand on two occasions 2 hours and 4 hours after foot reflexology will be measured. It was used statistical test Chi-square test,

Fisher exact test, Independent t test and paired t test and Bonferroni test for analysis.

Result: Results showed significant differences in pain and fatigue and systolic and diastolic blood pressure levels after the intervention among both groups ($p < 0.001$), but showed significant differences in heart rate, respiratory rate after the intervention among both groups ($p < 0.05$).

Conclusion: According to this study, foot reflexology massage, is a useful nursing intervention

Key words: Foot reflexology, coronary angiography, fatigue, pain ,physiological parameters and nursing intervention